

Új Ptk – szerződésen belüli felelősség

Kedves Partnereink!

A szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása. Mivel a szerződésszegés minden szerződésben foglalt feltételnek nem az előre meghatározottak szerinti teljesítésére kiterjed, ezért fontos a szerződésben az együttműködés kereteit minél pontosabban meghatározni. Pl. mit tekintenek a felek teljesítésnek az adott ügyletben. Bár ez igen nehéz feladat, hiszen a szolgáltatást igénybevevője nem is tudja sokszor igazán, mit is tartozik az adott szolgáltatásba. Éppen ezért fontos a tájékoztatási kötelezettség, amely keretében az új Ptk. minden szerződő fél számára előírja a következőket:

6:62. § [Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség]

A felek kötelesek a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél, fennállása alatt és megszüntetése során együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről.

Ha valamely fél vét a szerződésben foglaltak ellen, a sérelmet szenvedett fél jogosult a szolgáltatás teljesítésének követelésére. Szerződésszegésnél a teljesítés visszatartására jogosult fél el is állhat a szerződéstől, s ekkor vissza kell állítani az eredeti állapotot.

Ha az eredeti állapotot nem lehet helyreállítani, akkor is felmondhatja a jogosult a szerződést, ha megfelelő határidőt szabott, és ez alatt a másik fél a szerződésszegést nem szüntette meg, vagy a teljesítésre megfelelő biztosítékot nem nyújtott.

A jogosult akkor is elállhat a szerződéstől, ha a szerződésszegés következtében a jogosultnak a szerződés teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt. A helyes eljárás az ilyen jellegű elállásnál az, hogy a jogosult megjelöli az elállás vagy a felmondás okát.

A szerződésszegés rendszeren valamely fél részére kárt eredményez. **A szerződésszegésből eredő károokra vonatkozó felelősség szabálya a következő.**

6:142. § [Felelősség szerződésszegéssel okozott károkért]

Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa.

Az új Ptk. szigorítása szerint **csak akkor mentessül a vétő fél a felelősség alól**, ha az alábbi három elvárásnak együttesen megfelel.

- Egyrésztől bizonyítani tudja, hogy az ellenőrzési körén kívül eső dolog okozta a kárt.
- Másrésztől a szerződéskötés időpontjában előre nem volt látható az a körülmény, amely a kár bekövetkezéséhez vezetett.
- Harmad részről nem is volt – pl. szakmai szabályok, viselkedési normák alapján – elvárható, hogy a szolgáltató a keletkezett kárt elkerülje, elhárítsa.

Tehát, ha bármelyik kritérium sérül, akkor már nem mentesülhet a károkozó a felelősség és a kártérítési kötelezettség alól.

Az új Ptk. azonban jogellenességi előírást is tartalmaz, amely szerint

6:520. § [Jogellenesség]

Minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a károkozó a kárt

a) a károsult beleegyezésével okozta;

A szerződésszegéssel kapcsolatosan az új Ptk. kimondja, hogy a *szándékosan okozott szerződésszegésért való felelősséget korlátozó vagy kizáró szerződési kikötés semmis.*

A felelősség megállapítása maga után vonja a keletkezett kár megtérítésének kötelmét.

6:143. § [A kártérítés mértéke]

(1) *Kártérítés címén meg kell téríteni a szolgáltatás tárgyában keletkezett kárt.*

(2) *A szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonában keletkezett egyéb károkat és az elmaradt vagyoni előnyt olyan mértékben kell megtéríteni, amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár, mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.*

(3) *Szándékos szerződésszegés esetén a jogosult teljes kárát meg kell téríteni.*

A jogszabályból látszik, hogy a szerződésszegés esetén keletkező kártérítés a kár összegén túlmutat. Az egyéb károkat és a károsult elmaradt vagyoni előnyének nagyságát a jogosultnak kell összeállítania és bizonyítania. Az elkövetkező időszak bírósági ítéletei fogják megmutatni az ehhez tartozó gyakorlatot és mértéket. Ezt ma még előre látni igen nehéz.

Azt is a későbbi és az egyedi esetek alapján kialakuló ítélkezési gyakorlat mutatja majd meg, hogy hol van a határ a szándékosság és szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény kezelése, illetve az előrelátható kárkezelés között.

A **szerződésen belüli** kártérítési szabályok technikai előírásai jobbára megegyeznek a szerződésen kívüli kártérítési szabályokkal, illetve nem sokban változtak a régi Ptk. előírásaihoz képest.

Minden szerződés megkötésénél fontos a felek feladatainak és az ezekhez tartozó felelősségi kérdéseknek a tisztázása – ahogy a fentiekben is kiemeltük – már a szerződéses jogviszony elején s menet közben is. A szerződések előkészítéséhez és megkötéséhez jogi háttér igénybevétele ajánlott.

Budapest, 2014. október 08.

Tisztelettel:

dr. Sallai Csilla

Kamarai tag könyvvizsgáló

A honlapon található írások figyelem felhívó jelleggel készültek és tájékoztatásul szolgálnak. Felhívjuk a figyelmet honlapunk jogi nyilatkozatában foglaltakra, amely szerint írásainkban szereplő információk nem helyettesítik a szakmai tanácsadást és nem szolgálnak bármely döntés vagy cselekmény alapjául, azokat a konkrét esetekben mindenki csak a saját kockázatára használhatja fel, illetve az érintett szabályok kivonatos ismertetése, értelmezése miatt nem vállalhatunk felelősséget